

TEZĂUR LITURGIC
4 DECEMBRIE

VIATA
SF. MARI
MUCENITE
VARVARA

ROMAN, 1993

4 DECEMBRIE

VIATA

SF. MARI MUCENITE VARVARA

În vremea împărăției lui Maximian păgânul, împărat al Romei, era în părțile răsăritului un oarecare om de neam bun, bogat și slăvit, cu numele de Dioscor, cu obicei și cu credință de elin, care viețuia în Iliopoli. Acela avea o fiică, anume Varvara, pe care o păzea că lumina ochilor, pentru că nu avea alt fiu, decât numai pe ea și care, cu vârsta, s-a făcut foarte frumoasă la față, încât nu era nici o fecioară care să-i semene cu frumusețea, în toate hotarele acelea. Din această pricină, tatăl său a zidit un turn înalt, cu mare meșteșug, iar pe turnul acela a făcut case frumoase și în ele a închis pe fiica sa, Varvara, rânduintu-i acolo femei purtătoare de grijă și slujnice, fiindcă murise mama ei. Aceasta a făcut-o pentru ca să nu fie văzută frumusețea fiicei sale de către poporul cel simplu și de neamul de jos, căci socotea că nu sunt vrednici ochii unor asemenea oameni, a vedea fața cea prea frumoasă a fiicei sale.

Deci viețuind fecioara întru acele palate înalte de pe turnul acela, se mângâia privind de sus la zidirea lui Dumnezeu cea dintru înălțime, ca și la

cea de jos, la lumina cerului și la frumusețea pământului. Odată privind spre cer și luând seamă la strălucirea soarelui, la alergarea lunii și la frumusețea stelelor, a zis către păzitoarele care petreceau împreună cu dânsa și către slujnice: „Cine le-a făcut pe acestea?”. Așijderea, căutând și la frumusețea cea de pe pământ, la verdeța câmpului, la pomi, la grădini, la munți și la ape, întreba: „A cui mână a zidit toate acestea?”, iar cele ce-i stăteau înainte i-au zis: „Toate acestea le-au zidit zeii”. Apoi fecioara a întrebat: „Care zei?”. Răspuns-au ei slujnicele: „Zei aceia pe care îi cinstește tatăl tău și-i ține pe ei în palatul său, care sunt de aur, de argint, de lemn și se închină lor; acei zei au zidit toate acestea câte le vedeți cu ochii”, dar fecioara auzind aceste cuvinte ale lor, se îndoia și zicea în sine: „Zei pe care îi cinstește tatăl meu sunt făcuți de mâini omenești. Pe cei de aur și de argint i-au făcut zătarul (argintarul) și pe cei de piatră i-a făcut pietrarul, iar pe cei din lemn i-a cioplit teslarul. Deci, cum acei zei făcuți au putut zidi această luminată înălțime cerească și o frumusețe ca aceasta pământească, neputând ei singuri nici umbla cu picioarele, nici lucra cu mâinile?”.

Astfel, cugetând întru sine, ea căuta adeseori spre cer, ziua și noaptea, și din zidiri se sârguia a cunoaște pe Ziditorul. Odată ea privind mult la cer

și fiind cuprinsă de o mare dorință ca să știe cine a făcut acea înălțime cu bunăcuviință și acea lățime și strălucire a cerului, deodată a strălucit în inima ei lumina dumnezeiescului dar și i-a deschis ochii minții, pentru cunoștința nevăzutului, neștiutului și neajunsului Dumnezeu, care, cu înțelepciune a zidit cerul și pământul. Și zicea întru sine: „Un Dumnezeu ca acela trebuie să fie pe care nu l-a zidit nicio mână omenească. Acela singur este făcător și pe toate cu mâna Sa le zidește. Unul trebuie să fie cel ce a întins lățimea cerului, a întemeiat greutatea pământului și strălucește din înălțime toată lumea cu razele soarelui, cu strălucirea lunii și cu lumina stelelor, iar jos înfrumusețează pământul cu copacii și cu felurite flori și-l adapă pe el cu râuri și cu izvoare de apă. Un Dumnezeu ca acela trebuie să fie, care pe toate le ține, pe toate le cârmuiește, pe toate le viază și pentru toți mai înainte poartă de grijă”.

Așa învăța fecioara Varvara, a cunoaște pe Făcătorul din fapte, încât se împlineau asupra ei cuvintele lui David: „Cugetat-am la toate lucrurile tale, la faptele mâinilor tale am gândit”. Cu acea învățătură s-a aprins în inima ei focul dragostei celei dumnezeiești și a ars sufletul ei cu văpaia doririi lui Dumnezeu, încât nu avea odihnă ziua și noaptea; numai la acestea într-una cugeta și de

aceasta întruna dorea ca să știe cu adevăritare pe Dumnezeu și Ziditorul a toate.

Și nu putea avea învățători pe nimeni din oameni, care să-i descopere tainele sfintei credințe și s-o povățuiască la calea mântuirii, pentru că nu era cu puțință nimănui a veni la dânsa, afară de slujnicele cele orânduite, căci Dioscor, tatăl ei, avea pentru dânsa mare pază. Însă singur Duhul Sfânt, învățătorul cel preaînțelept și povățuitor, o învăța pe dânsa dinăuntru nevăzut, cu tainica insuflare a darului Său și lucra în mintea ei cunoștința adevărului. Fecioara era pe acel turn ca o pasăre deosebită, la cele de sus cugetând, iar nu la cele de jos, pentru că nu se lipea inima ei de nimic din cele pământești: nu iubea aurul, nici mărgăritarele cele de mult preț, nici pietrele cele scumpe, nici podoaba hainelor, nici alte podoabe feciorești, nici de nuntă nu gândea vreodată; ci numai spre Unul Dumnezeu avându-și tot cugetul său, s-a robit cu dragoste Lui.

Venind vremea fecioarei ca să fie logodită cu bărbat, mulți tineri bogați, de neam mare și slăviți, auzind de frumusețea ei cea minunată, rugau pe Dioscor ca să binevoiască a le da pe fiica lui în căsătorie. Atunci s-a suit Dioscor în turnul acela la Varvara și a început a-i grăi despre nuntă și a-i spune despre tinerii cei frumoși care caută a o avea

pe dânsa mireasă; deci cu care dintre dânșii ar vrea a se logodi? Fecioara Varvara, cea plină de înțelepciune, auzind de la tatăl său asemenea cuvinte, s-a roșit la față rușinându-se nu numai a auzi, ci și a gândi la nuntă; și în tot chipul s-a lepădat de dânsa, neînvoindu-se cu sfatul tatălui său, pentru că mare pagubă își socotea ei aceasta, adică a-și veșteji floarea curăției sale și a-și pierde mărgăritarul cel fără de preț al fecioriei. Apoi mult sfătuind-o pe dânsa tatăl său, ca să se înduplece voii lui, ea i-a grăit multe cuvinte împotriva și la sfârșit i-a zis: „Dacă îmi vei grăi mai mult despre aceasta, tată, și mă vei sili către logodire, apoi această voi face: nu te voi mai numi tată și eu singură mă voi omorî și te vei lipsi de fiica ta”. Acestea auzindu-le, Dioscor s-a spăimântat și s-a dus de la dânsa, neîndrăznind mai mult a-i vorbi. Pe lângă acestea, cugetă că mai bine va fi cu sfaturi bune decât cu sila a o logodi cu cineva și nădăjduia că, după o vreme oarecare, singură își va da seama și va voi a se mărita.

După aceasta s-a gândit să se ducă într-o cale depărtată pentru oarecare trebuință, socotind că fără dânsul Varvara se va mâhni și, când se va întoarce, mai cu înlesnire se va îndupleca a-i asculta sfatul și porunca lui. Deci, plecând Dioscor în cale a poruncit ispravnicului casei, ca să zidească o baie cu multă cheltuială și cu meșteșug

iscusit, lingă scăldătoarea care era în grădina lui; iar la baie a poruncit ca să fie două ferestre într-un perete, ce era dinspre miazăzi. Apoi a poruncit ispravnicilor săi să o lase liberă pe Varvara, ca să se pogoare din turn și să umble oriunde va voi și să facă orice-i va plăcea. Se gândea Dioscor astfel, că fiica lui, vorbind cu mai mulți oameni și văzând multe fecioare logodindu-se și măritându-se, va voi și ea a se mărita cu un bărbat.

După plecarea lui Dioscor în cale depărtată, fecioara Varvara, având libertate a intra și a ieși din casa sa și putând, fără oprire, a avea vorbă cu oricine ar voi, s-a împrietenit cu niște fecioare creștine și auzind de la dânsese despre numele lui Iisus Hristos, îndată s-a bucurat cu duhul de numele acela. Apoi a dorit să știe de la dânsese despre Domnul, mai cu amănuntul, iar acelea îi spuseră ei toate cele despre Hristos, despre Dumnezeirea Lui cea negrăită, despre întruparea din Preacurata Fecioară Maria, despre patima Lui cea de bunăvoie și învierea, despre judecată ce are să fie și despre veșnica muncă a închinătorilor de idoli; după aceea despre bucuria cea nesfârșită a creștinilor celor credincioși întru împărăția cerurilor.

Acestea toate ascultându-le, Varvara se îndulcea cu inima, ardea cu dragostea către Hristos și dorea

botezul. Apoi s-a întâmplat în vremea aceea că a venit acolo un preot din Alexandria în chip neguțătoresc, despre care înștiințându-se Varvara, l-a chemat la ea și a învățat de la dânsul, în taină, cunoștința Ziditorului tuturor și Atotțiitorului Dumnezeu, cum și credința în Domnul nostru Iisus Hristos, pe care demult o dorea cu mare râvna. Spunându-i preotul toate tainele sfintei credințe, a botezat-o pe ea în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh și, învățând-o pe dânsa mult, s-a dus într-ale sale. Iar Sfânta Varvara, luminată fiind cu botezul, mai mult s-a aprins cu dragostea lui Dumnezeu și se îndeletnicea în post și în rugăciuni, ziua și noaptea, slujind Domnului său, căruia i s-a făcut mireasă, logodindu-și fecioria sa Lui, ca să o păzească neîntinată.

În acea vreme se zidea baia, pe care o poruncise tatăl său când plecase în cale; deci a ieșit odată Sfânta Varvara din turnul său, ca să vadă cum se zidește baia aceea și văzând numai două ferestre la baie, a zis către lucrători: „Pentru ce ați făcut numai două ferestre? Au nu este mai bine a fi cu trei, ca și peretele să fie mai frumos și baia mai luminoasă?”. Meșterii au răspuns: „Așa ne-a poruncit nouă tatăl tău, ca numai două ferestre să facem dinspre miazăzi”. Iar Sfânta Varvara stăruia, poruncindu-le să facă și a treia fereastră în numele Sfintei Treimi. Dar, pentru că meșterii nu voiau să

facă aceasta, temându-se de tatăl ei, ea le-a zis: „Eu vă voi apăra de tatăl meu și voi răspunde pentru voi; faceți precum vă poruncesc”. Și au făcut a treia fereastră la baie, precum le-a poruncit lor. Deci era acolo o scaldătoare (precum s-a zis) lângă care se zidea baia; acea scaldătoare era îngrădită cu pietre de marmură cioplite. Acolo la scaldătoare venind Sfânta Varvara și uitându-se către răsărit, a însemnat cu degetul pe o marmură chipul Sfintei Cruci, care s-a și închipuit pe piatră cu degetul cel sfânt al curatei fecioare, ca și cum s-ar fi săpat cu fierul. Ba încă lângă aceeași baie chiar urmele cinstitelor ei picioare feciorești s-au închipuit asemenea pe piatră; apoi din urmele acelea a curs apă și multe vindecări se făceau acolo, celor ce veneau cu credință. Pentru că toate acelea, adică baia cea cu trei ferestre, care era făcută în chipul Sfintei Treimi și piatra cea de marmură de lângă scaldătoare, care era cu închipuirea Crucii, cum și urmele picioarelor Sfintei Varvara au rămas întregi până în vremea fericitului Simeon Metafrast, care, după Ioan Damaschin, a scris pătimirea Sfintei Varvara. Acela grăiește în istoria sa astfel: „Până în ziua de astăzi se găsește scaldătoarea aceea, vindecând tot felul de boli în poporul cel iubitor de Hristos, pe care dacă ar fi voit cineva a o asemăna cu curgerile Iordanului, sau cu izvorul Siloamului, sau cu

scăldătoarea oilor, nu ar fi greșit de la adevăr; pentru că și prin aceea, multe minuni lucrează puterea lui Hristos”.

Altădată, preumblându-se Sfânta Varvara prin palaturile tatălui său, a văzut zeii, idolii cei fără de suflet, stând la loc cinstit și a oftat greu pentru pierderea sufletelor omenești, celor ce slujesc idolilor. Apoi a scuipat în fața idolilor zicând: „Asemenea vouă să fie toți cei ce vi se închină și toți cei ce cer ajutor de la voi, care sunteți fără suflet”. Acestea zicând, s-a suit în turnul său și se sârguia în rugăciunile sale cele obișnuite și în posturi, toată mintea sa îndreptând-o spre gândirea de Dumnezeu.

După aceasta s-a întors și Dioscor, tatăl ei, din calea sa și luând seamă celor ce se lucraseră în casa lui, s-a apropiat și de baia aceea ce se zidise din nou și văzând trei ferestre în perete, a început cu mânie a cărti asupra slugilor și a meșterilor, pentru că au călcat porunca lui și n-au făcut numai două ferestre, ci au făcut trei. Iar ei au răspuns: „Nu cu voia noastră am făcut, ci cu a fiicei tale, Varvara, pentru că ea ne-a poruncit nouă să facem trei ferestre, deși noi n-am vrut”. Deci, îndată chemând Dioscor pe Sfânta Varvara, a întrebat-o: „Pentru ce ai poruncit ca să se facă la baie a treia fereastră?”. Iar ea a răspuns: „Mai bine este să fie trei decât

două, căci tu, părintele meu ai poruncit să se facă două ferestre în chipul precum mi se pare - a doi luminători cerești, al soarelui și al lunii, ca să lumineze baia, iar eu am poruncit ca să se facă și a treia în chipul luminii celei întreite, pentru că trei sunt ferestrele luminii celei neapropiate, celei negrăite, celei neapuse și celei neînserate, care luminează pe tot omul ce vine în lume”.

Tatăl ei, tulburându-se de cuvintele cele noi ale fiicei sale și cu adevărat minunate, dar neînțelese de el, a luat-o de-o parte și stând lângă baie, unde era Crucea cea închipuită pe piatră cu degetul Sfintei Varvara și pe care Dioscor încă nu o văzuse, o întrebă pe sfânta: „În ce chip lumina cea cu trei ferestre luminează pe tot omul, precum ai zis?”. Sfântă a grăit: „Ia aminte, părintele meu, și înțelege cele ce-ți voi spune: Trei ipostasuri ale unui Dumnezeu în Treime, care viețuiește întru lumina cea neapropiată, luminează și viază toată zidirea: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt; pentru aceea am poruncit să facă trei ferestre la baie, ca aceasta una – arătând cu degetul – să închipuiască pe Tatăl, cealaltă, pe Fiul, a treia pe Duhul Sfânt, ca și zidirile să preamărească numele Preasfintei Treimi”. Apoi a arătat cu degetul către Crucea cea închipuită pe marmură și a zis: „Și am închipuit aici și semnul Fiului lui Dumnezeu Care cu bunăvoința Tatălui și cu lucrarea Duhului Sfânt,

pentru mântuirea omenească s-a întrupat din curata Fecioară și a pățimit de bunăvoie pe o Cruce ca aceasta, precum îi vezi închipuirea; pentru aceea am închipuit aicea semnul Crucii, ca puterea ei să izgonească de aici toată puterea diavolească”.

Acestea grăind, prea înțeleapta fecioară către tatăl său cel împietrit cu inima, despre Sfânta Treime, despre întruparea și patimă lui Hristos, despre puterea Crucii și despre celelalte taine ale sfintei credințe, l-a pornit spre mare mânie.

Îndrăcindu-se Dioscor de iuțime și de mânie și uitând dragostea cea firească, a scos sabia și a vrut să lovească pe fiica sa. Ea de frică a fugit, iar Dioscor o alerga ca lupul pe oaie, având sabia în mâna sa. Apoi, ajungând pe mieluşeaua lui Hristos cea fără prihană, s-a întâmplat în acel loc un munte de piatră, care era ca un perete și, neavând sfânta unde să fugă de mâinile și de sabia tatălui său sau mai bine a muncitorului său, având scăpare numai pe Dumnezeu, către care ridicându-și ochii cei sufletești și cei trupești, ceru de la El ajutor și apărare. Și n-a zăbovit Cel Preaînalt, auzind pe roaba sa. Ci degrabă întâmpinând-o cu ajutorul Său, a făcut de s-a despiciat în două înaintea ei muntele cel de piatră, precum odinioară înaintea Sfintei Mucenițe Tecla, care fugea de mâinile celor fără de rușine. Deci,

despicându-se piatra, Sfânta fecioară Varvara a fugit în despicătura aceea și îndată s-a închis piatra la loc după dânsa, dând sfintei cale slobodă ca să se suie în vârful muntelui, unde s-a ascuns într-o peșteră de piatră. Iar Dioscor cel mai împietrit decât piatra, nevăzând înainte pe fiica sa care fugea, se miră cum s-a ascuns de ochii lui căutând-o cu sârguință multă vreme. Deci, înconjurând muntele acela și căutând pe Varvara a văzut doi păstori pe munte, păscându-și oile lor, care o văzuseră pe Sfânta Varvara fugind la munte și ascunzându-se în peșteră. Suindu-se la dânsii, Dioscor i-a întrebat: „N-ați văzut pe fiica mea ascunzându-se pe aici?”. Unul din păstori, fiind milostiv și văzând pe Dioscor plin de mânie, vrând să tăinuiască pe fecioara cea nevinovată, a zis: „N-am văzut-o”. Dar celălalt, tăcând, a arătat cu degetul locul unde se ascunsese sfânta. A alergat Dioscor acolo degrabă, iar pe ciobanul care a arătat pe sfânta cu degetul, l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu chiar în locul acela, pentru că el însuși se transformă în stâlp de piatră, iar oile lui în lăcuste.

Dioscor, aflând pe fiica sa în peșteră, a apucat-o și a început a o bate fără milă și, trântind-o la pământ, o călcă cu picioarele; apoi, apucând-o de păr, o trăgea către casa sa pe calea aspră. După aceea a închis-o într-o casă mică și întunecoasă,

încuind ușile și ferestrele și, pecetluindu-le cu pecete, a pus strajă și o chinuia pe dânsa cu foame și cu sete. După aceasta s-a dus la ighemonul locului aceluia, cu numele Marțian și i-a spus toate cele despre fiică-sa, că se leapădă de zeii lor și crede Celui răstignit. Deci a rugat pe ighemon ca, prin îngrozire de munci, să o înduplece la credința cea părintească. Apoi, scoțând-o de la închisoare, a adus-o și a dat-o în mâinile ighemonului, zicând: „Eu mă lepăd de dânsa de vreme ce și ea s-a lepădat de zeii mei și dacă nu se va întoarce iarăși către dânsii și nu se va închina lor împreună cu mine, apoi ea să nu-mi mai fie fiică și eu să nu-i fiu tată; iar tu, stăpânitorule ighemoane, muncește-o pe dânsa precum voiește stăpânirea ta”. Ighemonul, văzând frumusețea cea rară a fecioarei, s-a minunat de cuviința ei și a început a grăi către dânsa cu blândețe, cuvinte bune, lăudând frumusețea ei și neamul cel bun și o sfătuia să nu se lepede de legile cele vechi părintești și să nu fie potrivnică voii tatălui său, ci să se închine zeilor și întru toate să asculte pe tatăl său, ca una ce are să fie moștenitoarea tuturor averilor lui.

Sfânta fecioară Varvara, cu prea înțelepte și blânde cuvinte muștrând deșertăciunea zeilor celor fără de suflet, mărturisea și preamărea numele lui Iisus Hristos și se lepădă de toate deșertăciunile pământești, de bogății și de mângâierile lumești,

dorind pe cele cerești. Iar ighemonul o sfătuia pe dânsa să nu necinstească neamul său și să nu-și piardă floarea cea prea frumoasă a tinereților sale. Apoi, mai pe urmă, a zis: „O! frumoasă fecioară, fie-ți milă singură de tine și te sârguiește cu osârdie împreună cu noi, să aduci jertfă zeilor, pentru că mi-e milă de tine și voiesc a te cruța, fiindu-mi jale a da la munci și la răni o așa frumusețe. Iar de nu mă vei asculta și vei petrece nesupusă nouă, apoi mă vei sili pe mine, chiar nevrând, să te chinuiesc cumplit”. Iar Sfânta fecioară Varvara i-a răspuns: „Eu pururea aduc jertfă de laudă Dumnezeului meu și însumi voiesc a-I fi Lui jertfă; pentru că Acela unul este Dumnezeu nostru adevărat, Care a zidit cerul și pământul și toate cele ce sunt într-însele; iar zeii tăi nimic nu sunt și nimic n-au zidit, fiind fără de suflet și nelucrători. Căci pe aceia singuri îi zidesc mâinile omenești, precum zice proorocul lui Dumnezeu: Idolii păgânilor sunt argint și aur, lucruri de mâini omenești. Și toți zeii păgânilor sunt diavoli, iar Domnul cerurile a făcut. Aceste cuvinte proorocești eu le ascult și cred într-unul Dumnezeu care este făcător a toate; iar pentru zeii voștri aceasta mărturisesc, că sunt deșerți și deșartă este nădejdea voastră într-înșii”.

După ce sfânta a grăit aceste cuvinte, ighemonul s-a mâniat și îndată a poruncit să o dezbrace, pentru care această chinuire era mai grea decât rănilile cele

grele, căci a pus-o să stea goală înaintea multor bărbați, care fără rușine priveau spre goliciunea curatului ei trup fecioresc. Apoi muncitorul a poruncit să o întindă pe pământ și cu vine de bou să o bată tare, mult timp, încât s-a roșit pământul cu sângele ei. Și încetând muncitorii a o mai bate, după porunca ighemonului, a frecat rănilor ei cu zdrențe și cu țesături de păr, adăugind dureri la dureri. Însă toate chinurile acelea care năvăleau mai repede decât vântul și decât viforul, asupra neputinciosului ei trup fecioresc, n-au clătinat pe Sfânta muceniță Varvara, cea tare în credință, pentru că era întemeiată pe piatra Hristos, Domnul său, prin care răbda acele dureri amare.

După aceasta, ighemonul a poruncit să o bage în temniță, până când va socoti cu ce fel de munci mai cumplite s-o muncească. Deci fiind abia vie de rănilor cele multe, Sfânta Varvara se ruga în temniță cu lacrimi lui Hristos Domnul, iubitul său mire, ca să n-o lase pătimind acele dureri cumplite și grăia împreună cu David: Nu mă lăsa pe mine, Doamne Dumnezeu meu, nu te depărta de la mine. Ia aminte spre ajutorul meu. Așa rugându-se ea și fiind miezul nopții, a strălucit o lumină mare, iar sfânta a simțit în inima să o spaimă și o bucurie pentru că se apropia Mirele ei cel nestricăcios, vrând a cerceta pe mireasă sa. Apoi Însuși împăratul măririi S-a arătat întru slava negrăită,

pe care văzându-l sfânta, o! cât s-a bucurat cu duhul și s-a îndulcit cu inima! Căutând Domnul spre ea cu ochii blânzi, a zis cu dulcile Sale buze: „Îndrăznește, mireasa Mea și nu te teme. Eu sunt cu tine și privind la nevoița ta, ușurând durerile tale, pregătindu-ți pentru acesta răsplătirea veșnică în camera Mea cea cerească; deci rabdă până la sfârșit, ca degrab să te îndulcești de veșnicile bunătăți, întru împărăția Mea”. Niște cuvinte ca acestea grăind către dânsa Hristos Domnul, Sfânta Varvara se topea ca ceară de focul dumnezeiescului dor și ca un râu se revărsa cu dragostea către El. Așa a mângâiat-o Iisus cel prea dulce și cu dragostea Sa a îndulcit pe iubita Sa, mireasa Varvara și a vindecat-o de răni, încât nici urmă nu se mai cunoștea pe trupul ei. Apoi s-a dus de la fața ei, lăsându-i o nespusă veselie duhovnicească. Și era sfânta Varvara în temniță ca și în cer cu îngereasca dragoste aprinzându-se către Dumnezeu și mărimdu-L cu inima și cu gura, dând mulțumire Domnului că n-a trecut-o cu vederea, ci a cercetat pe roaba Sa, care pătimește pentru numele Lui.

Era acolo o femeie credincioasă și temătoare de Dumnezeu, cu numele Iuliana, care, de când a fost prinsă Sfânta Varvara, o urmărea de departe și privea la pătimirile ei. Iar când sfântă a fost aruncată în temniță, ședea la fereastra temniței,

minunându-se cum acea fecioară tânără, în floarea tinereților și a frumuseții sale, a trecut cu vederea pe tatăl său și pe tot neamul său, bogățiile și toate bunătățile, frumusețile lumii acesteia și încă și sufletul său nu și-l cruță pentru Hristos, ci cu osârdie îl jertfește pentru El. Apoi văzând că a vindecat Hristos de răni pe Sfânta Varvara, a dorit ca și ea să pătimească pentru Dânsul și a început a se pregăti pentru nevoie, rugind pe Iisus Hristos începătorul de nevoie, ca să-i dea și ei răbdare pentru munci.

Deci, făcându-se ziuă, au scos pe Sfânta Varvara din temniță și au dus-o la necuratul divan, spre a doua întrebare, iar Iuliana îi urmă ei de departe. Sfânta Varvara, stând înaintea divanului, a ighemonului și a celor ce erau împreună cu dânsul, aceștia au văzut pe fecioară sănătoasă, cu fața luminată și mai frumoasă decât întâi, iar pe trup fără nici o rană din cele ce avusese și s-au mirat. Apoi ighemonul a zis către dânsa: „Oare, vezi, o! fecioară, cita purtare de grijă au zeii noștri pentru tine? Iar pe tine, care ieri erai cumplit rănită, acum te-au vindecat și, fiind slăbită de dureri acum ești sănătoasă. Deci fii și tu mulțumitoare spre o facere de bine că aceasta și, închinându-te lor, adu-le jertfă”.

Sfântă a răspuns: „Ce grăiești, ighemoane? Oare zeii tăi m-ar fi vindecat? Ei, fiind orbi, muți și neavând nici o simțire, ei, care nu pot să dea orbilor vedere, muților grăire, surzilor auz, șchiopilor umblare, bolnavilor vindecare, nici pe morți să-i învieze? Cum au putut aceia a mă vindeca și pentru ce să mă închin lor? Pe mine m-a vindecat Iisus Hristos, Domnul Dumnezeu meu, care tămăduiește toate durerile, iar morților le dă viață. Aceluia eu cu mulțumire mă închin și singură însămi mă aduc Lui jertfă, pe care tu cu ochii tăi cei necurați, orbit fiind cu mintea, nu poți a-L vedea, că nu ești vrednic”.

Aceste cuvinte ale sfintei mucenițe au pornit pe ighemon spre mânie și a poruncit să spânzure pe muceniță pe lemn și să-i strujească trupul cu unghii de fier, apoi să ardă coastele ei cu făclii aprinse. Și pe toate acestea le răbda Sfânta Varvara cu vitejie, ba încă și cu ciocanul a fost bătută în cap. Câte a răbdat acea fecioară fiind vie, n-ar fi răbdat nici un bărbat, oricât de tare, de n-ar fi întărit puterea lui Dumnezeu, nevăzut, pe mielușeaua Lui.

În mijlocul poporului, care privea la muncile Sfintei Varvara, sta nu departe Iuliana, cea mai sus pomenită; aceea, privind la pătimirea Sfintei Varvara, plângea și nu putea a se opri din lacrimi.

Apoi, umplându-se de râvnă, a ridicat glas din popor și a început a ocări tirania cea fără de omenie a nemilostivului ighemon și a huli pe zeii lor cei păgânești. Îndată însă a fost prinsă și, fiind întrebată despre credință, a mărturisit că e creștină; pentru aceea a poruncit ighemonul să o chinuiască și pe dânsa, ca și pe Sfânta Varvara. Deci a fost spânzurată împreună cu Sfânta Varvara și strujită cu piepteni de fier. Iar Sfânta Mare Muceniță Varvara, spânzurată în acele munci, și-a ridicat ochii către Dumnezeu și a zis: „Dumnezeule, Cel ce cerci inimile omenești, Tu știi că dorindu-Te pe Tine și poruncile Tale cele sfinte iubindu-le, cu totul m-am adus Ție și dreptei Tale celei Atotputernice m-am încredințat. Deci tu, Doamne, nu mă lăsa, ci cu milostivire caută asupra mea și asupra Iulianei, care pătimește împreună cu mine; întărește-ne pe amândouă și ne împuternicește, ca să săvârșim bunăvoința ce ne stă înaintea, pentru că duhul este osârduitor, iar trupul neputincios”.

Așa rugându-se sfânta, li s-a dat lor nevăzut ajutor din înălțime, spre răbdare cu bărbăție. După aceasta, tiranul a poruncit să le taie sinurile la amândouă, apoi înmulțindu-se durerile cele grele, Sfânta Varvara, ridicându-și iarăși ochii spre doctorul și vindecătorul său, a strigat: „Nu întoarce fața Ta de la noi, Hristoase, și duhul Tău cel sfânt

nu-l lua de la noi; dă-ne, Doamne, bucuria mântuirii și cu Duh stăpânilor ne întărește, întru dragostea Ta”.

După niște munci ca acestea, ighemonul a poruncit ca pe Sfânta Iuliana să o bage în temniță, iar pe Sfânta Varvara, spre mai marea ei rușine, să o poarte goală, spre batjocură, prin toată cetatea, îmbrâncind-o și bătând-o. Sfânta fecioară Varvara cu rușine acoperindu-se ca și cu o haină, a strigat către iubitul său mire Hristos Domnul, zicând: „Cela ce îmbraci cerul cu nori și acoperi pământul cu negură, ca cu niște scutece, Tu însuși o! Împărate, acoperă goliciunea mea și fă ca să nu fie văzute mădularele mele de ochii păgînilor, că nu până în sfârșit să fie de răs roaba Ta”. Și îndată Domnul Hristos, Care împreună cu Sfinții Săi îngeri privea de sus la nevoițele roabei Sale, a grăbit spre ajutorul ei și a trimis către dânsa un înger strălucit, cu haina în chipul luminii ca să acopere goliciunea ei. Astfel, fiind acoperită Sfânta Varvara, nu mai puteau ochii paginilor să vadă mădularele ei cele goale și au întors-o către muncitor. După dânsa a fost dusă Sfânta Iuliana așijderea goală, prin toată cetatea, întru priveliștea îngerilor și a oamenilor. Apoi, văzând muncitorul că nu poate să le despartă pe ele de dragostea lui Hristos și să le înduplece să se închine idolilor, le-

au judecat pe amândouă, dându-le spre tăiere de sabie.

Iar pe Dioscor, cel cu inima de piatră, tatăl Sfintei Varvara, nu numai că nu l-a durut inima, văzând muncile cele cumplite ale fiicei sale, până într-atâta împietrindu-l diavolul, dar nu s-a rușinat făcându-se singur gealat (chinuitor) al fiicei lui. Căci cu o mina a luat pe fiică-sa, iar cu cealaltă mână ținea sabia și așa a dus-o la locul de osânda, care era însemnat pe un munte, afară din cetate. Apoi a fost dusă de un ostaș și Sfânta Iuliana. Când mergea pe cale, Sfânta Varvara se ruga lui Dumnezeu, zicând: „Dumnezeule Cel fără de început, Care ai întins cerul ca un acoperământ și pământul l-ai întemeiat pe ape, Cea ce răsari soarele Tău spre cei buni și spre cei răi și dai ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti, Tu și acum auzi-mă pe mine, roaba Ta, care mă rog către Tine. Ascultă-mă, o, Împărate, și dă darul Tău la tot omul, care mă va pomeni pe mine și pătimirile mele. Să nu se apropie de unul ca acela boală năpraznică și moarte neașteptată să nu-l răpească pe el; pentru că știi Doamne, că trup și sânge suntem și lucrul Preacuratelor Tale mâini”. Așa rugându-se sfânta, s-a auzit glas din cer, chemând-o pe ea împreună cu Iuliana întru cele de sus și făgăduindu-i a-i împlini cererea ei. Deci, mergeau amândouă sfintele mucenițe, Varvara și

Iuliana, spre moarte cu mare bucurie, dorind a se dezlega mai degrabă de trup și a merge către Domnul. Ajungând la locul cel însemnat, mielușeaua lui Hristos, Varvara, și-a plecat sub sabia sfântul său cap și a fost tăiată de mâinile nemilostivului ei tată. Astfel s-a împlinit Scriptura care zice: Va da spre moarte tatăl pe fiul, iar, pe Sfânta Iuliana alt ostaș a tăiat-o și astfel s-a săvârșit alergarea nevoiței lor. Sfintele lor suflete s-au suit în glasuri de bucurie către Hristos, Mirele lor, întâmpinându-le îngerii și însuși Stăpânul lor, cu dragoste primindu-le. Iar pe Dioscor și pe Marchian, ighemonul, i-a ajuns năpraznică pedeapsă a lui Dumnezeu, pentru că pe Dioscor, pe când cobora din munte, iar pe ighemon care ședea în casa sa, tunete și fulgere din cer lovindu-i i-au ucis și i-au ars, încât nici cenușa lor nu s-a mai aflat.

În cetatea aceea era un bărbat dreptcredincios cu numele Galentian. Acela, luând cinstitele moaște ale sfintelor mucenite, le-a dus în cetate și le-a îngropat cu cinstea ce li se cuvenea. A zidit și biserică peste dânsule, în care multe vindecări se făceau, prin moaștele sfintelor cu rugăciunile lor și cu darul Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, a Căruia slavă este în vecii vecilor. Amin.